

ibid. *Tu ipse es justissimus: vers. 8. unde col-*
ligitur divinissima ac singularissima unicō: ib.
(7) Vestitus pretiosissimus: vers. 9.

III. Descriptio vel instructio Reginæ &
 gynæci: ubi (1) *filie regie: vers. 10.* (2) *re-*
gina coronata stans ad dextram, ibid. Quæ
 ipsa excitatur (a) ad *obsequium: vers. 11.* ad
oblivionem popularium: ibid. ad honorem regi,
 quippe qui *ipsius Dominus, debitum: vers. 12.*

PSALMUS XLV.

EXPLICATIO VERSUS I.

שׁוֹשְׁנִים: Nomen hoc, quod convenientiam
 habet cum שׁוֹשָׁנָה sex, à multis accipitur pro *lilio*,
sex folia, ut & totidem intus capillamenta ha-
bente: præsertim cùm figuræ hujusmodi in
columnis ac ædificiis videantur effigiæ, ornatus
causa, i. Reg. VII, 19. 22. 26. Faceret huic, quod
Lilium olim appellatum sit Flos regius, qui in num-
mis etiam cernitur antiquis Imperatorum, ubi
Deo, lily prætendens dextrâ, cum inscriptio-
ne: spes publici. spes Augusta. spes P. R. Atque,
sicut Lilium nunc insigne est Gallorum, ita olim
fuit Persarum, quorum etiam regia hinc vocata
Susan: &c. Et quidem pro flore aliquo hoc no-
men usurpari, satis clare patet ex Hof. XIV, 6.
florebit שׁוֹשָׁנָה. sic Cant. II, 2. sicut שׁוֹשָׁנָה inter-
spinas, (ubi plerique non pro lilio, ut quod spi-
nis caret, sed pro rosa vocem hanc accipiunt;) sic
cap. II, 1. שׁוֹרֶת בְּנָה convallium; confer cap. II, 16.
IV, 5. V, 13. VI, 3. 12. VII, 3. Pro rosa accipit Marinus
in arca. ita Chaldaeus quoque exprimit per suum
vel ῥόδαν rosa; Cant. II, 1. 2. VI, 2. VII, 2. Ita
convenit etiam cum שׁוֹשָׁנָה lysus, ratione molitiei;
candoris &c. De rosa etiam Lutherus. Hinc,
quia flores hujusmodi odoriferi in gaudiis nu-
ptrialibus solent esse frequentes, dicitur à qui-
busdam, etiam horum propterea in hoc nuptiali
carmine fieri mentionem, ad innuendam
mox ab initio solennis hujus gaudii festivita-
tem. Verum cum in aliis quoque psalmis mi-
nus latis adhibetur eadem hæc formula, videlicet
Psalm. LX, 1. LXIX, 1. LXXX, 1. probabilior
omnino aliorum est sententia, pertinere hoc ad
indicandum vel hexachordum aliquod instrumen-
tum; ita Kimchi, Casaub. epist. p. 137. Michal Jo-
phir; &c. vel cantilene cuiusdam vulgatae, ad cu-
jus modulos hi psalmi decantandi, periphra-
sin; juxta Aben Esram, Vatablum, Coccejum, Rivet-
um, Amaram Antib. p. 779. Vulgatus & LXX. וְאֵת
אַלְוָיָהָה, pro iis, qui commutabuntur; ac si
esset ex שׁ & participio שׁוֹנֵן verbi
Chaldaeus: qui sedent in Cathedrâ Mosis, ac-
cepit hic pro relativo שׁ & pro שׁוֹנִים Doctoribus
Talmudicis, qui δευτεροῑs alioqui solent appellari. Sed tam literæ, quam puncta locique pa-
ralleli obstant: vide Rivetum. Rasche lilia pro
sapientiæ studiosis teneris. Muis de sponso &
sponsa, qui floribus comparantur, Cant. II, 1. seq.
Tarnov. Psal. pass. p. 257. de liliis, i. e. Christo, vi-
de ipsum latè.

לְבָנִי profiliis Korach: eadem hæc inscrip-

tionem jam adfuit Psalm. XLII, 1. XLIV, 1. Chaldaeus
 videtur Korachitas constitutæ hymni hujus au-
 tores; verum huic ceterisque idem sententibus
 non male respondit Coccejus: *quod filii Korah can-*
tores fuerint, & acceperint carmina a Davide, legimus;
quod ex iis aliquis præfecto dederit carmen, non legimus.

A (b) Promittitur ipsi obsequenti amor regis
 fervidus: ibid. numerum oblatio atque vene-
 ratio: vers. 13. gloriosus vestitus; vers. 14. 15.
 adductio ad regem: comitatus virginum egre-
 gius: vers. 15. 16. liberorum status exoptatus:

IV. Epilogus: famæ hujus regis celebratio
 per omnia durabit secula omnesque apud orbis
 nationes: vers. 18.

PSALMUS XLV.

מְשֻׁכֵּל informans:) nempe Psalmus; vel ju-
 xta Junium: *ode didascalica*, vide Psalm. XXXII, 1.
 XLII, 1. XLIV, 1.

ירֵדְיוֹת delitarum vel amorum:) qui vide-
 licet amores intercesserunt Messia cum sponsa
 sua delicta, nempe ecclesia. Nomen est *dilectus*, Deut. XXXIII, 12. quod ipsum epitheton
 Messiae, omnium desiderabilissimo, tribuit Je-
 saias cap. V, 1. item David omnibus piis, Dei ami-
 cis, Psalm. CXXVII, 2. LX, 7. CVIII, 7. ubi dicuntur
 יְהִירִים. In terminatione autem femininâ non
 nisi semel adhuc occurrit, nempe *Psalm. LXXXIV, 2.*
 מְרֵה יְדוֹרוֹת *quam desiderabilia sunt*
tua tabernacula! Quapropter & hîc interpreta-
 mur: *carmen desiderabile*, (posito femininô in-
 significatione neutrali,) h. e. carmen amabile, vel
 amores sacros amabiliter describens. Lutherus:
Brautlied: prius: ein lieblich Lied. Moguntina:
 ein Lied für den Geliebten. Pari modô
גְּרוּלוֹת, ponuntur neutraliter pro magnis, Psalm.
 XII, 4. Psalm. XXVII, 4. מְעַנְּד unam, i. e. unicum
 illud &c. Ne vero amores hos accipias forte pro
 carnalibus, inque Salomonis cum Pharaonis filiâ
 nuptias compositum hoc carmen opineris, ap-
 positum est *erudiens*, ob profundam vide-
 licet sanctamque sapientiam vel eruditionem
 in carmine hoc comprehensam, quod breve qua-
 si compendium est Cantici Canticorum. Grotius,
 Junius & Piscator substantiè reddunt: *carmen amicarum*, h. e. epithalamium à puellis spon-
 se Salomonis amicis decantatum; verum quid
 opus fuisset addere, *pro filiis Korachi*, si Puellæ fu-
 issent decantatrices? imò nuptiæ illæ Salomonis
 cum Ægyptiacâ, tanquam alienigenâ, hautqua-
 quam adeo extiterunt laudabiles, ut in illarum
 gratiam Spiritus Sanctus dictitaret *oden didascaliam*. Plura alia de Messia unicè in psalmo hoc
 descripto, suppeditabit Dn. D. Calovius cont. Grot.
 ad hunc locum, item Botzac. anti Crell. p. 505.

EXPLICATIO VERSUS II.

excogitat, vel exastuat:) Verbum hoc est
 monadicum, cuius significationem esse dicit B.
 Nathan מְחַשְׁבָּה cogitationem. nullumque præterea
 ex se habet in sacris derivatum, quam מְרַתְּשָׁתְּ ca-
 cabus, in quô frigi aliquid solet, Lev. II, 7. VII, 9. ad
 quod procul dubio respexerunt Interpretes,
 quando reddiderunt per Ebullire, Eructare; frixa
 siquidem talem inquietam solent super igni ede-
 re crepitationem. Sic etiam Piscator: ebullit, sci-
 licet effervescit à Spiritu Sancto: metaphora
 à butyrô ebulliente in fartagine, vide Rivetum
 & Felicem Pratensem de motu labiorum.

לבָּבִי cor meum:) h. e. ex intimis devotissi-
 misque animæ meditationibus proficiscitur id
 omne, quod sequetur. Cor enim, ceu sedem
 regiam ac primariam, poni pro animâ, illic ha-
 bitante, ejusdemque operationibus, satis est fre-